

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 975/2020
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА и др., због продуженог кривичног дела примање мита у помагању из члана 367. став 1. у вези члана 61. и члана 35. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Иване Кајганић, браниоца окривљеног ББ – адвоката Жељка Гвојића, браниоца окривљеног ВВ – адвоката Стојана Илића и браниоца окривљеног ГГ – адвоката Биљане Кајганић, поднети против правоснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 16. децембра 2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Жељка Гвојића, поднет против правоснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године, у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **одбацује** као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ - адвоката Стојана Илића, поднет против правоснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године.

III ОДБАЦУЈУ СЕ као неблагоприятни захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Иване Кајганић и браниоца окривљеног ГГ - адвоката Биљане Кајганић, поднети против правоснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године, поред осталог, окривљена АА оглашена је кривом због извршења продуженог кривичног дела примање мита у помагању из члана 367. став 1. у вези члана 61. и члана 35. КЗ за које дело је применом одредаба чланова 56. и 57. КЗ осуђена на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци, у коју казну јој је на основу члана 63. КЗ урачунато време проведено у притвору од 24.03.2015. године до 26.03.2015. године. Истом пресудом, окривљени ББ и ВВ оглашени су кривим због извршења по једног кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ, а окривљени ГГ због извршења продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ, за која дела су им применом одредаба чланова 64, 65. и 66. КЗ изречене условне осуде, и то тако што је окривљеном ББ утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 1 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, окривљеном ВВ утврђена је казна затвора у трајању од 6 месеци и одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, а окривљеном ГГ утврђена је казна затвора у трајању од 8 месеци и одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. На основу члана 63. КЗ, одређено је да ће се окривљеном ББ у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 24.03.2015. године до 15.04.2015. године.

На основу члана 91. и 92. у вези члана 367. став 7. КЗ, од окривљеног ББ одузета је имовинска корист прибављена кривичним делом, па је окривљени обавезан да уплати износ од 150 евра у динарској противвредности, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, на рачун Вишег суда у Сомбору, под претњом принудног извршења.

На основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљена АА је обавезана да на име трошкова кривичног поступка уплати износ од 216.148,10 динара, а на основу члана 261. став 3. ЗКП окривљени АА, ББ, ВВ и ГГ обавезани су да суду на име паушала уплате износе од по 20.000,00 динара сваки, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године, делимичним усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Сомбору, пресуда Вишег суда у Сомбору К број 11/17 од 23.10.2019. године преиначена је само у погледу одлуке о кривичним санкцијама, тако што је окривљена АА, за кривично дело због ког је оглашена кривом првостепеном пресудом, осуђена на казну затвора у трајању од 2 године, у коју казну јој је урачунато време проведено у притвору од 24.03.2015. године до 26.03.2015. године, а окривљени ББ, ВВ и ГГ су због кривичних дела због којих су оглашени кривим осуђени на казне затвора у трајању од по 6 месеци, те је одређено да ће се ове казне извршавати у просторијама у којима окривљени станују, с тим што окривљени не смеју напуштати ове просторије, осим у случајевима прописаним Законом који уређује извршење кривичних санкција, те да уколико окривљени једном у трајању од 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да остатак казне затвора издржавају у Заводу за извршење казне затвора, а у коју казну је окривљеном ББ на основу члана 63. став 1. КЗ урачунато време проведено у притвору од 24.03.2015. године до 15.04.2015. године,

док су жалба Вишег јавног тужиоца у Сомбору у преосталом делу, као и жалбе бранилаца окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљене АА – адвокат Ивана Кајганић, на основу члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. и став 4. ЗКП, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, пред потпуно измењеним већем, те да у смислу члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине;

- бранилац окривљеног ББ - адвокат Жељко Гвојић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП те због повреде одредаба члана 419, члана 428. став 8, члана 451. став 1, члана 460. став 1. и став 4. члана 6. и члана 84. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да побијане пресуде преиначи, тако што ће окривљеног ББ ослободити од оптужбе;

- бранилац окривљеног ВВ – адвокат Стојан Илић, из разлога прописаних чланом 485. ЗКП, не наводећи конкретно о којој повреди закона се ради, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ВВ ослободити од оптужбе, или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, те да се до доношења одлуке по захтеву окривљеном одложи извршење казне;

- бранилац окривљеног ГГ – адвокат Биљана Кајганић, на основу члана 485. став 1. тачка 1), став 2. и став 4. ЗКП, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду, другом већу, на поновно одлучивање, уз истовремени захтев да бранилац окривљеног у смислу члана 488. став 2. ЗКП буде обавештен о датуму одржавања седнице већа, те да се у смислу члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.

Врховни касациони суд доставо је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изложених у захтевима, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, у делу у којем указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је неоснован, док је исти захтев у преосталом делу недозвољен, захтев браниоца окривљеног ВВ је у целини недозвољен, док су захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ГГ неблаговремени.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9)

ЗКП, јер је према ставу браниоца првостепеном пресудом оптужба прекорачена. С тим у вези, у захтеву се наводи да је окривљеном ББ оптужницом стављено на терет да је посредовао у подмићивању ДД, да он без консултативне наставе и полагања испита изда диплому и сведочанство на име ЋЋ „за занимање електротехничар електронике у четвртој степену образовања“, док је изреком првостепене пресуде окривљени оглашен кривим да је посредовао у подмићивању ДД како би он на име ЋЋ издао диплому и сведочанства „за занимање машински техничар у четвртој степену образовања“, а на који начин је према ставу браниоца у конкретном случају повређен објективни идентитет оптужбе.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Исти наводи, истакнути у захтеву за заштиту законитости, били су предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду, који је у другом степену поступао по жалбама бранилаца окривљених, изјављеним против првостепене пресуде, па када се има у виду да је Апелациони суд у Новом Саду као другостепени ове наводе, истакнуте у жалби браниоца окривљеног ББ, оценио неоснованим и о томе на страни 8, став трећи своје одлуке, изнео јасне и довољне разлоге због чега налази да наведеном изменом није прекорачена оптужба, то Врховни касациони суд, прихватајући ове разлоге у свему као правилне, на ове разлоге и упућује, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП.

Према наводима захтева, исту битну повреду одредаба кривичног поступка, првостепени суд је учинио и на тај начин што је окривљеног огласио кривим да је на име аванса ДД предао 320 евра, док је у оптужном акту наведено да је предао део новца у износу од 500 евра. Према налажењу овога суда, таквом изменом изреке првостепене пресуде у односу на оптужни акт, извршена је само корекција у складу са чињеничним стањем утврђеним у току поступка, а која измена није на штету окривљеног, те наведеном изменом није учињена повреда објективног идентитета пресуде и оптужбе, како се то неосновано истиче у поднетом захтеву.

Истим захтевом указује се и да је првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се заснива на доказу на коме су по одредбама ЗКП не може заснивати – на извештају ПУ Пирот о спроведеној посебној доказној радњи тајног надзора над комуникацијама, под ознаком „Школарац 4“ који није као доказ изведен у доказном поступку. Према наводима захтева, првостепена пресуда своју оцену резултата тајног надзора комуникација заснива искључиво на наведеном извештају ПУ Пирот, који садржи произвољне описе полицијског службеника који је саставио извештај и који је „интерног“ карактера а због чега сам по себи не може бити законити доказ у кривичном поступку, односно не може се прихватити као доказ, обзиром да првостепени суд није извео било који доказ слушањем аудио снимака који су снимљени у току тајног надзора комуникација.

Према наводима захтева, исту битну повреду одредаба кривичног поступка, првостепени суд је учинио тако што је извршио увид у документацију у белој коверти која се односи на примену посебне доказне радње у вези акције „Школарац“ и у плави регистратор у којем се налази извештај о садржају комуникације, не прецизирајући која и каква се документација налази у белој коверти, нити у који и какав извештај је извршен увид.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ овај суд оцењује неоснованим, обзиром да из списка предмета произилази да је у доказном поступку, на главном претресу одржаном дана 25.04.2019. године, на сагласан предлог странака, првостепени суд извршио увид у документацију која се налази у ЦД Вишег суда у Сомбору, затим увид у плави регистратор у којем се налази извештај о садржају комуникације, као и увид у документацију у белој коверти која се односи на примену посебне доказне радње у вези акције „Школарац“. У образложењу своје пресуде, првостепени суд је навео да се у белој коверти налази извештај о поступању по оперативној обради у вези акције „Школарац“ по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту, Марине Живковић Кпп. Пов. 7/14 од 01.07.2014. године а којом је поред осталог одређен тајни надзор и снимање комуникације која се обавља путем мобилних телефона окривљеног ББ, да се у наведеној белој коверти налазе и извештаји ПУ Пирот – Одељење криминалистичке полиције о поступању по оперативној обради у вези акције „Школарац“, а да се у плавом регистратору налазе извештаји о садржају комуникације на основу захтева Вишег јавног тужиоца у Пироту по означеним наредбама судије за претходни поступак Вишег суда у Пироту, који је и одредио посебну доказну радњу тајног надзора и комуникације према окривљеном ББ.

Поред тога, супротно наводима захтева, првостепени суд одлуку о кривици окривљеног ББ, није засновао само на извештају ПУ Пирот о спроведеној посебној доказној радњи тајног надзора над комуникацијама под ознаком „школарац 4“, већ и на основу осталих доказа изведених у току поступка – одбрани окривљеног ЕЕ и окривљене ЖЖ, те се побијане пресуде, дакле, не заснивају искључиво на извештају ПУ Пирот, како се то неосновано истиче у поднетом захтеву.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Жељка Гвојића, у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, одбијен је као неоснован.

Исти захтев, у преосталом делу, одбачен је као недозвољен, обзиром да се у преосталом делу захтева указује на повреде одредаба чланова 419, 428. став 8, 451. став 1, 460. став 1. и став 4, 16. и 84. ЗКП, а из којих разлога, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, због повреде закона.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ у целини је одбачен као недозвољен, из следећих разлога:

Бранилац окривљеног ВВ – адвокат Стојан Илић у захтеву за заштиту законитости не наводи ниједну повреду закона из члана 485. став 4. ЗКП, због које је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљенима преко бранилаца, већ у захтеву истиче да је нижестепеним пресудама „учињено безброј битних повреда одредаба ЗКП, због чега побијане одлуке не могу опстати, јер су нејасне, неразумљиве, противречне себи и разлозима“, да првостепени суд није дао довољно разлога о одлучним чињеницама, а другостепени суд је „олако прешао преко свих повреда поступка и примене закона, те је учинио повреду из члана 438. ЗКП“. Дакле, изложеним наводима захтева указује се на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, због којих подношење овог

ванредног правног лека није дозвољено окривљенима преко бранилаца, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Истим захтевом полемиче се и са чињеничним стањем утврђеним у правноснажној пресуди и износи сопствени став браниоца да је окривљени ВВ полагао испите из предмета за сваку годину, да је за сваку годину евидентиран у школи, те да није давао никаква новчана средства сем школарине, а због чега према ставу браниоца на страни окривљеног нема умишљаја потребног за извршење кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ, због ког је оглашен кривим. Надље, у захтеву се истиче и да је другостепени суд, приликом доношења одлуке о казни „олако прешао преко бројних олакшавајућих околности“, а на који начин указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, којом су прописани разлози због којих окривљени и његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, нити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као ни због повреде одредаба члана 441. став 1. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ – адвоката Стојана Илића, у целини одбацио као недозвољен.

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Иване Кајганић и браниоца окривљеног ГГ – адвоката Биљане Кајганић, одбачени су као неблагоприятни.

Одредбом члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да ће Врховни касациони суд у седници већа решењем одбацивати захтев за заштиту законитости ако није поднет у року из члана 485. став 3. и 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП прописано је да због повреде тог законика (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.) учињених у првостепеном и поступку пред Апелационим судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца ограничена правима окривљеног.

Према повратницама које се налазе у списима предмета, правноснажна одлука – пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 1211/19 од 18.06.2020. године, уредно је достављена окривљеној АА дана 14.07.2020. године, док је окривљеном ГГ, обзиром на датум пријемног печата суда на повратници, достављена дана 25.08.2019. године.

Бранилац окривљене АА – адвокат Ивана Кајганић и бранилац окривљеног ГГ – адвокат Биљана Кајганић, захтеве за заштиту законитости поднеле су дана 19.10.2020. године, преко поште, препорученим пошљикама, број .. и број .., а што произилази из

службеног печата Врховног касационог суда, дакле након протјека рока од 30 дана који је прописан одредбом члана 485. став 4. ЗКП.

Стога је Врховни касациони суд захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ГГ одбацио као неблаговремене, обзиром да су поднети након законом прописаног рока.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП у одбијајућем делу, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем су захтеви одбачени као недозвољени, те на основу члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП у делу у којем су захтеви одбачени као неблаговремени, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић